

Planter i Verdensarv Vadehavet

Blomstrende strandenge, bølgende græs i klitterne og ålegræs på vaden: Vadehavet langs den danske, tyske og hollandske kyst udgør levested for mere end 1.000 plantearter, hvoraf mere end 800 arter er alger. De er særligt tilpasset ekstreme levevilkår såsom vind og bølger, sandet jord eller områder der oversvømmes af saltvand. Mange findes kun på kysten. Som det største sammenhængende Vadehavsområde i verden, er det vigtigt, at vi bliver ved med at arbejde for at sikre den globale biodiversitet. I 2014 blev den danske del, og hermed hele Vadehavet i Danmark, Tyskland og Holland, udnævnt til UNESCO Verdensarv, til gavn for nuværende og kommende generationer. For de besøgende byder Verdensarv Vadehavet på store naturoplevelser hele året rundt.

 vadehavet-verdensarv.dk
nationalparkvadehavet.dk
vadehav.dk

Mellem land og hav udgør **strandengene** en biotop med stor mangfoldighed, som til tider oversvømmes af tidevandet fra Nordsoen.

1 I forsommeren finder man den smukke **engelskræs** (*Armeria maritima*) på strandengen. Da den er meget salttolerant, ser man den også eksempelvis ved motorveje i hele landet.

2 Da de mange strandenge ikke længere anvendes landbrugsmæssigt, ser man igen den duftende **strandmalurt** (*Artemisia maritima*).

3 I klitterne finder man **havtorn** (*Hippophaë rhamnoides*) hvis bær eftertrages af mange fugle. Vi mennesker sætter også pris på bærrerne som ingrediens i vitaminrig saft eller marmelade.

4 **Kveller** (*Salicornia*) også kaldet Salturt, er en pionerplante, og derfor finder man den også helt ude på vaden, hvor den dagligt overskyldes af saltvand. Planten er meget vandfyldt, så den kan fortynde saltet i cellerne.

5 **Stilklos kilebæger** (*Atriplex portulacoides*) gror på strandengene, især der hvor jordbunden byder på gode tilforhold, fx på skrænterne af en tidevandsrende.

6 **Hindebæger** (*Limonium vulgare*) pryder ofte strandengene med sin sommerlige blomsterpragt. Tidligere blev den ofte plukket, men er i dag fredet og ses derfor igen mange steder i Nationalparken.

7 **Rødsvingel** (*Festuca rubra litoralis*) finder vi typisk på den højere liggende strandeng som kun oversvømmes ved ekstremt højvande.

8 **Sand-hjelmen** (*Ammophila arenaria*) med sit kraftige rodnet, beskytter klitterne mod sandfygning og får nye klitter til at vokse sig større.

9 **Kiselalger** (*Diatomeae*) danner et brun dække på vadeblåden. De producerer den største del af plante-biomassen og findes derfor i bunden af Vadehavets fødekæde. På solrige dage er den mikroskopiske plante (højre foto, *Navicula* sp.) særligt aktiv og producerer synlige luftbobler (venstre foto).

10 **Ålegræsset** (*Zostera marina*) kan danne en eng på Vadehavets bund, som tilgodeser mange smådyrs behov for levested, skjulested eller næringsbehov. I mange dele af Vadehavet er ålegræsset forsvundet. Takket være Vadehavets beskyttelse vil vi dog i fremtiden se ålegræsset brede sig.

11 I de fugtige og næringsfattige klitlavninger, finder vi **solduggen** (*Drosera rotundifolia*). Den ernærer sig ved at fange insekter i sine klabrige blade.

12 **Kokleare** (*Cochlearia*) vokser på stranden, og tidligere var det en eftertragtet plante blandt søfolk, da den på grund af sit store vitaminindhold virkede forbyggende mod skorbug.

13 Den sjældne **Strand-mandstro** (*Eryngium maritimum*) med dens smukke blomst vokser kun i klitterne.

14 **Strandasters** (*Aster tripolium*) foretrækker strandenge. Mere end 20 forskellige insektarter er afhængige af dens tilstedeværelse.

15 **Hyben- eller rynket rose** (*Rosa rugosa*) præger ofte vegetationen i klitterne. Den stammer oprindeligt fra Østasien, og fortrænger hjemmehørende plantearter og mindsker biodiversiteten.

16 Strandengen til højre for kanalen bliver intensivt afgræsset. Til venstre har der allerede, efter få år uden **afgræsning**, indfundet sig talrige plantearter. Et af Nationalparkens mange mål er netop et alsidigt plantedække.

17 I det dynamiske Vadehav opstår der hele tiden **nye strandenge**. Det sker der, hvor nye sedimenter aflejres.

© WWF Tyskland, Berlin
Kontakt: WWF Vadehavskontor, Hafenstr. 3, D-25613 Husum, husum@wwf.de
1. danske udgave, august 2015, oversat fra tysk plakat (3. udgave, 2014)
Trykt på 100% genbrugspapir
Layout: Liebmann Feine Grafik, Lübeck
Fotos: Rainer Borchering: 8; Sabine Gether: 11; Klaus Jenke: 9 (venstre), 10, 13, 15; Armin Maywald: 9 (højre); Hans-Ulrich Römer: 3, 6, 17; Martin Stock: stort billede og 1, 2, 4, 5, 7, 12, 13 (altue), 14, 16
Med støtte fra BINGO Umweltlotterie Schleswig-Holstein